

به نام خدا

دوم دبستان

نیم سال اول

نام

رابطه

سیدرضا تهامی، نغمه فرحزادی
سیدعلی حسینی، هنگامه اقتداری، سارا عدل خواه
آرزو عقابی، سیدرضا رضوی
شبیم طاهر خانی، آنیتا احمدی، الناز خسروشاهی و آسیه حسن زاده
تصویرگران: ثریا شریعت، سحر کریمیان و هانیه باباربیع

دبستان‌های ریاضی دوم دبستان

نیم‌سال اول

پدیدآورندگان:

سرپرست و برنامه‌ریز کتاب‌های دبستانک: سیدرضا تهامی
مشخصات نشر: تهران، نشر فردین (مدیر مسئول: فردین مهاجری)

طراحی و اجرای الگوی آموزشی و ارزیابی متن نهایی: سیدرضا تهامی
مدیر آموزشی: با همکاری ژوزف باباخان
مسئول درس ریاضی و نقشه‌های مفهومی: هنگامه اقتداری نائینی
طراح سؤال: سیدعلی حسینی
ویراستار تخصصی: نغمه فرحزادی
ویراستار فنی: سارا عدل‌خواه
انتخاب و تنظیم داستان (سواد خواندن): آرزو عقابی
یادگیری با نمایش: شبیم طاهرخانی، سیدرضا رضوی
بازی کنیم: آیتا احمدی
پرسه در تاریخ: سیه حسن‌زاده
فلسفیدن: الناز خسروشاهی
سیدرضا تهامی

آرزو عقابی

حسین صابری

ثریا شریعت

ثریا شریعت، سحر کریمیان و هانیه باباریج

۶۴ صفحه، دو رنگ

۹۷۸ - ۶۰۰ - ۶۶۵۰ - ۹۴ - ۴

فیپا

QA ۱۳۹/۵۲ ۱۳۹۲

۵۱۰/۷۶

۳۳۴۱۸۲۱

مدیر اجرایی:

مدیر هنری و طراحی جلد:

صفحه‌آرا:

تصویرگران:

مشخصات ظاهری چاپ:

شابک:

وضعیت فهرست‌نویسی:

رده‌بندی کنگره:

رده‌بندی دیوئی:

شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی:

چاپ اول: ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰

کتاب‌های دبستانک (نشر فردین) فقط از تصویرهای اختصاصی بهره می‌برد و از تصویرهای آماده‌ی کامپیوتری یا غیر آن استفاده نمی‌شود.

حق چاپ و انتشار مطالب به هر شکل محفوظ و مخصوص نشر فردین است.

در این کتاب می خوانید

فصل ۱

عدد و شمارش / دسته های ده تایی و یکی / جمع و تفریق /

شمارش چند تا چند تا

صفحه	آن چه تاکنون یاد گرفته ایم
۷	نقشه ی مفهومی
۸	و اکنون یاد می گیریم که ...
۹	به این پرسش ها پاسخ دهید
۱۰	بازی کنیم (انتخاب های تصادفی)
۱۲	و حالا به این پرسش ها پاسخ دهید
۱۲	نیم ساعت معلمی / باز ترسیم نقشه ی مفهومی
۱۴	یادگیری با نمایش (ساعت خوب آلود)
۱۵	سواد خواندن (نتیجه ی دیدن و فکر کردن)
۱۶	و اکنون نوبت پاسخ به این پرسش ها است
۱۷	پرسه در تاریخ (شمارش پنهان)
۱۸	یادداشت شخصی
۱۹	فلسفیدن (خیلی «خیلی داریم» / شرط را ببین!)

فصل ۳

یادآوری شکل های هندسی / روابط بین شکل ها / تقارن

صفحه	آن چه تاکنون یاد گرفته ایم
۳۶	نقشه ی مفهومی
۳۷	و اکنون یاد می گیریم که ...
۳۸	به این پرسش ها پاسخ دهید
۴۰	بازی کنیم (دیدن با دست)
۴۱	و حالا به این پرسش ها پاسخ دهید
۴۲	نیم ساعت معلمی / باز ترسیم نقشه ی مفهومی
۴۳	یادگیری با نمایش (پیراهن خورشید)
۴۴	پرسه در تاریخ (مثلث، آشنای قدیمی)
۴۵	و اکنون نوبت پاسخ به این پرسش ها است
۴۶	سواد خواندن (سر فدای شکم!)
۴۷	فلسفیدن (نه یک راه، نه دو راه...)
۴۸	یادداشت شخصی

فصل ۲

جمع و تفریق اعداد دو رقمی / جمع و تفریق ده تایی /
جمع و تفریق / جمع و تفریق دو عدد دو رقمی

صفحه	آن چه تاکنون یاد گرفته ایم
۲۲	نقشه ی مفهومی
۲۳	و اکنون یاد می گیریم که ...
۲۴	به این پرسش ها پاسخ دهید
۲۶	بازی کنیم (قدم های بزرگ)
۲۸	و حالا به این پرسش ها پاسخ دهید
۲۸	نیم ساعت معلمی / باز ترسیم نقشه ی مفهومی
۳۱	یادگیری با نمایش (مسابقه ی جوجه و خرگوش!)
۳۲	سواد خواندن (شکار اندر شکار است!)
۳۳	پرسه در تاریخ (از انگشت انسان شروع شد!)
۳۳	و اکنون نوبت پاسخ به این پرسش ها است
۳۴	فلسفیدن (قدم اول بسیار مهم است)
۳۵	یادداشت شخصی

فصل ۴

عددهای سه رقمی / معرفی پول / عددهای سه رقمی تقریبی /
آمادگی برای جمع و تفریق

صفحه	آن چه تاکنون یاد گرفته ایم
۴۹	نقشه ی مفهومی
۵۰	و اکنون یاد می گیریم که ...
۵۲	به این پرسش ها پاسخ دهید
۵۵	بازی کنیم (یک بازی لوس!)
۵۷	و حالا به این پرسش ها پاسخ دهید
۵۷	نیم ساعت معلمی / باز ترسیم نقشه ی مفهومی
۵۹	یادگیری با نمایش (و یک نمایش نامه ی بی مزه!)
۶۰	سواد خواندن (قاضی عاقل)
۶۱	و اکنون نوبت پاسخ به این پرسش ها است
۶۲	پرسه در تاریخ (خوبه شش انگشتی نبودیم!)
۶۳	فلسفیدن (پنج دقیقه آرامش)
۶۴	یادداشت شخصی

پیش‌گفتار

در زندگی، ما از آموخته‌هایی بهتر می‌توانیم استفاده کنیم
که هنگام یادگرفتن آن‌ها، و از یادگرفتن آن‌ها، لذت برده‌ایم.

کتاب‌های دبستانک به طور اعم و دبس‌نامه‌های علوم و ریاضی و فارسی به عنوان دانش‌نامه‌های درسی به طور اخص، بر مبنای فرضیه‌ی بالا، تدارک و عرضه شده‌اند؛ یعنی ما در پی آموزشی هستیم که تحت آن، آموزش‌پذیر هم یاد بگیرد و هم از این یادگرفتن لذت ببرد. اما کدام در اولویت است؟

به نظر ما، لذت‌بردن از یادگیری، مهم‌تر از خود یادگیری است.
اما هدف بزرگ‌تری نیز داریم: عادت کنیم از یادگیری لذت ببریم.

چنین عادتی، حتی از عشق به یادگیری هم پیشرفته‌تر و متعالی‌تر است. عشق به یادگیری را دلایل و ملزوماتی، ایجاد و جلوه‌گر می‌کنند. اما عادت به لذت‌بردن از یادگیری، نیاز به هر علت و دلیل ثانویه را از بین می‌برد. کسی که از کوه رفتن لذت می‌برد و کسی که از شعر خواندن لذت می‌برد، برای خواندن شعر و رفتن به کوه، نیازی به دلیل دیگر و حتی تصمیم و فکر قبلی ندارد. عادت، سخت‌جان‌تر و منطقی‌تر و مؤثرتر و متعالی‌تر از عشق است.
بله، عادت متعالی‌تر از عشق است. عادت، عشقی است که جایگاه دائمی خود را پیدا کرده و برای همیشه ماندگار شده است.

دانش‌نامه‌ی درسی که با نام «دبس‌نامه‌ی ریاضی دوم دبستان» - نیم‌سال اول - در دست شماست، بر مبنای اهدافی شکل گرفته است که در بالا شمردیم و در بستر روش‌هایی پیاده شده است که در پایین اشاره می‌کنیم.

کتاب درسی ریاضی پایه‌ی دوم دبستان، ملاک اصلی و نقطه‌ی شروع کار ما برای تهیه‌ی این دبس‌نامه است. در سراسر این دبس‌نامه نیز پای‌بندی به محتوای برنامه‌ی درسی و چارچوب‌های آن، فرض ما بوده و سعی کرده‌ایم از آن فراتر و پایین‌تر نرویم.

این دبس‌نامه چهار فصل دارد که مطالبش منطبق با نیمه‌ی اول کتاب درسی ریاضی پایه‌ی دوم دبستان است. بقیه‌ی کتاب در جلد دوم دبس‌نامه‌ی ریاضی دوم دبستان (نیم‌سال دوم) آمده است.

در هر فصل دبس‌نامه، حدود ۱۳ واحد جداگانه وجود دارد که ۸ واحد، درسی و ۵ واحد، جانبی است.

واحدهای درسی و اهداف هر یک از آنها، به شرح زیر است:

آنچه تاکنون یاد گرفته‌ایم	مرور و یادآوری مطالب مرتبط در سال‌های قبل مربوط به همان مبحث، ابزاری برای تسهیل پیش‌خوانی.
نقشه‌ی مفهومی	این دو قسمت، همه‌ی مطالب درسی از همان مبحث را در یک نگاه به دانش‌آموز عرضه می‌کند. اولی برای ایجاد ساختمان منظم ذهنی و دومی به منظور مرور دانش‌آموزان آمده است و فرض ما بر این است که دانش‌آموز این قسمت را در کتاب درسی خوانده است یا خواهد خواند.
و اکنون یاد می‌گیریم که ...	
به این پرسش‌ها پاسخ دهید	پرسش‌هایی در سطح آسان و بر مبنای حیطه‌بندی‌های مؤثر به دست آمده از مطالعات جدید آموزشی.
و حالا به این پرسش‌ها پاسخ دهید	پرسش‌هایی در سطح متوسط بر مبنای همان حیطه‌بندی‌ها، اما با عمق بیش‌تر.
نیم‌ساعت معلمی	برای گذر قطعی از مرحله‌ی تثبیت دانش آموخته‌شده، زیرا تا چندی را درس ندهیم، به طور واقعی یاد نمی‌گیریم.
بازترسیم نقشه‌ی مفهومی	برای گذر از مرحله‌ی تسلط بر دانشی که آموخته‌ایم.
و اکنون نوبت پاسخ به این پرسش‌ها است	پرسش‌هایی در سطح دشوار بر مبنای همان حیطه‌بندی‌ها.

به چند نکته توجه کنید:

* هر سؤال چند گزینه‌ای، ممکن است بیش از یک گزینه‌ی صحیح داشته باشد! حتی ممکن است همه‌ی گزینه‌ها صحیح باشد! و ممکن است هیچ گزینه‌ای صحیح نباشد.

* انواع حیطه‌های طراحی سؤال که سعی شده از توزیع متعادل برخوردار باشد، چنین است:

جلب توجه / مشاهده‌ی دقیق / استخراج مفاهیم / چندجانبگی / جایگزینی افزایشی / جایگزینی کاهششی / وارونه‌سازی / تحلیل ساختاری / ترکیب / توجه به جزئیات و ویژگی‌ها / سازمان‌دهی مجدد / ارزش‌یابی / به کارگیری در عمل.

* پاسخ‌ها را در کتاب نیاورده‌ایم تا راه را برای جست‌وجوی دانش‌آموزان نبندیم.

وقتی روی هر سؤال به اندازه‌ی معینی فکر شود، اگر حتی به پاسخ صحیح هم نرسیم، کار اصلی را انجام داده‌ایم. پاسخ درست برای هر سؤال، همان چند لحظه فکر کردن است. اما به هر حال برای آن‌هایی که پاسخ‌های صحیح را می‌خواهند، امکان تماس و مشاوره‌ی تلفنی را فراهم کرده‌ایم.

مشاوره‌ی درسی تلفنی (روزهای شنبه و چهارشنبه ساعت ۱۵ تا ۱۷) ۸۸۹۱۶۳۵۴

واحدهای غیردرسی و اهداف هر یک از آنها - که سعی کرده‌ایم تا حد امکان جذاب و برای دانش‌آموز لذت‌بخش باشد. - به شرح زیر هستند:

بازی کنیم	بازی ساده‌ی آموزشی.	محتوای بازی مربوط به همان فصل است که اندکی آن موضوع را تلطیف کند.
سواد خواندن	داستانی برگرفته از متون کهن، منطبق با موضوع همان فصل.	ارتقای سواد خواندن بر مبنای حیطه‌بندی آزمون بین‌المللی پرلز.
یادگیری با نمایش	نمایشی کوتاه با موضوع همان فصل.	ایجاد موقعیت کوچک درام برای زمینه‌سازی تعمیق آموخته‌ها.
پرسه در تاریخ	برش کوچک از واقعه‌ای بسیار ساده تا بسیار مهم تاریخی.	توسعه‌ی چشم‌انداز دانش‌آموز درباره‌ی آن موضوع و ایجاد زمینه‌ی به کارگیری آموخته‌های درسی.
فلسفیدن	متنی برای فلسفیدن، بر اساس موضوع همان فصل.	ایجاد این باور که هر چیز را طور دیگر هم می‌توان دید و این کار یعنی کمک به تقویت تفکر و استدلال در دانش‌آموز.

علاوه بر این‌ها، فضایی برای «یادداشت شخصی» پیش‌بینی شده است که دانش‌آموز در آن، با توجه به آموخته‌های قبلی و فعلی خود، برای یادگیری در آینده نیز هدف‌گذاری می‌کند. و در پایان:

حدود ۱۸۰ نقشه‌ی مفهومی و درس‌نامه، حدود ۴۰۰۰ سؤال در سه سطح، ۱۸۰ داستان، ۱۸۰ نمایش‌نامه، ۱۸۰ نکته‌ی تاریخی، ۱۲۰ جدول، ۱۸۰ بازی آموزشی و ۱۸۰ متن فلسفیدنی، به نحوی که یک به یک، همه‌ی فصل‌های همه‌ی کتاب‌های درسی ریاضی، فارسی و علوم را در برگیرد، حاصل تلاش‌های گروهی حدوداً پنجاه نفره است که کارشناسان و کارشناسان ارشد رشته‌ی خود هستند. آنان ماه‌های متمادی کار کرده‌اند و بارها و بارها مطالب را بازبینی کرده‌اند، اما مانند هر کار دیگر که مستلزم کوبیدن راه‌های جدید است، این دانش‌نامه‌ها البته بدون نقص نیستند.

امیدواریم به یاری و انتقادات شما.
بدون همراهی شما پیش نمی‌رویم.
سیدرضا تهامی